

D E C I Z I E

30 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gromovenco Liubovi împotriva Primăriei satului Cuhureștii de Sus, raionul Florești cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 29 mai 2014, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, ca fiind depusă de către o persoană care nu este în drept să declare apel,

c o n s t a t ă

La 17 septembrie 2013, Gromovenco Liubovi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Cuhăreștii de Sus, raionul Florești cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că conform dispoziției nr. 59 din 22 februarie 1984 a fost angajată în cadrul Sovietului Sătesc din satul Cuhureștii de Sus în calitate de „счетовод- кассир”.

Susține că din momentul angajării sale în serviciu și pînă în prezent fără întrerupere a exercitat în cadrul Primăriei satului Cuhureștii de Sus r-1 Florești, aceeași funcție, și anume, de calculare, percepere a impozitelor și taxelor locale de la persoane fizice, astfel, a îndeplinit atribuții de funcție publică. Pe parcursul întregii activități de muncă în Primăria satului Cuhureștii de Sus, denumirea funcției deținute a fost redenumită de mai multe ori.

Necătfînd la aceasta, însă, în carnetele său de muncă au fost efectuate niște înscriri greșite, și anume sa indicat modificarea denumirii funcției pe care o deține fără a se elibera în acest sens dispoziții, făcîndu-se trimitere doar la niște actele normative eronate.

Menționează că la moment Primăria satului Cuhureștii de Sus r-1 Florești, este în imposibilitate să emită aceste dispoziții de redenumire a funcției deținute, pe motiv că actualul primar nu este în drept să emită dispoziții pentru perioadele anterioare de activitate.

Invocă că conform înscrierilor din carnetul de muncă: de la 23 februarie 1984 pînă la 01 februarie 1995 funcția sa a fost numită „счетовод-кассир” (în temeiul dispoziției nr.59 din 22.02.1984); de la 01 februarie 1995 pînă la 24 iunie 1999 - „socotitor-casier” (înscriere efectuată conform HG nr.72 din 27.01.1995); de la 24 iunie 1999 pînă la 25 iunie 2003 - percepitor fiscal (înscriere efectuată conform HG nr. 544 din 15.06.1999); de la 25 iunie 2003 - specialist în problemele perceperii fiscale (înscriere efectuată conform HG nr.688 din 10.06.2008) Astfel, la coloana nr. 4 a carnetului de tip vechi nr. 0626147 s-a înscris „din 01 februarie 1995 funcția ocupată este numită socotitor-casier” conform HG nr.72 din 27.01.1995, însă această înscriere fiind incorectă efectuată și neconfirmată de ștampila Primăriei și semnătura persoanei care a efectuat înscrierea.

Consideră că este incorectă înscrisă pe motiv că în primul rînd nu este efectuată conform dispoziției Primarului, iar în al doilea rînd actul normativ la care s-a făcut referire prevede că „Restructurarea aparatelor autorităților publice din raioanele Cahul, Orhei, Soroca și Ungheni”. Conform acestei hotărîri s-a aprobat statele-tip ale aparatelor primăriilor orașelor Cahul, Orhei, Soroca și Ungheni în limitele stabilite conform anexei și nici de cum statele-tip ale primăriei satelor. Deci, nu trebuia de efectuat această înscriere în carnetul de muncă conform acestui act normative.

Ce ține de înscrierea efectuată la coloana a 5 a carnetului de tip vechi nr. 0626147 s-a înscris că „din 24 iunie 1999 funcția ocupată este numită preceptor-fiscal”, înscriere ce fiind efectuată fără ștampila primăriei și semnătura persoanei care a efectuat înscrierea, precum și în lipsa dispoziției primarului.

Insistă că la coloana nr. 4 a carnetului de tip vechi nr. 0626147 urma să fie efectuată înscrierea că „din 10 iulie 1991 funcția ocupată este numită specialist în problemele perceperii fiscale” datorită faptului că în baza HP cu privire la bazele autoadministrării locale nr.636 din 10 iulie 1991 RM a fost descentralizată iar, puterea de stat a raioanelor și-a extins competențele unitățile autoadministrativ-teritorial de bază - comună(sat) și oraș, creîndu-se un mecanism intermediar de funcționare a noilor organe de autoadministrare. În acest sens la situația din 10 iulie 1991 nu mai existau funcții cu denumire în limba rusă, și din aceste considerente la 10 iulie 1991 administrația Primăriei era obligată să efectueze înscrierile cuvenite în carnetul său de muncă. Pe cînd din înscrierile efectuate în carnetul său de muncă de tip vechi rezultă că din 23 februarie 1984 pînă la 01 februarie 1994 a ocupat o funcție cu denumire în limba rusă „счетовод-кассир”, ceea ce este în contradicție cu normele legale enunțate.

Susține că din motivul omisiunilor și erorilor admise în carnetul său de muncă, nu poate beneficia de plățile ce le revin funcționarilor publici, inclusiv indemnizația unică.

Totodată menționează că deja în jurisprudență s-a format pe asemenea întrebări o practică judiciară: hotărîrea judecătorei Ialoveni nr.2-754 din 09 decembrie 2008, hotărîrea judecătorei Ialoveni nr.2-403 din 02 aprilie 2009, hotărîrea judecătorei Ialoveni nr.2-106 din 06 octombrie 2009, încheierea Curții Supreme de Justiție nr.3r-616 din 08 iunie 2011, Decizia Curții Supreme de Justiție nr.3r-555/12 din 29 februarie 2012, Decizia Curții Supreme de Justiție 3r-1184/12.

Solicită constatarea faptului juridic precum că Gromovenko Liubovi în perioada 10 iulie 1999 pînă la 24 iunie 1999 a exercitat funcția de specialist în problemele perceperii fiscal în Primăria satului Cuhureștii de Sus r-l Florești, funcție ce se atribuie la funcțiile publice conform HG RM din 412 din 22.04.2004 cu modificările aduse prin

HG nr.611 din 29.05.2006 și constatarea drept valabil înscrisul la coloana 5 din carnetul de muncă nr. 0626147 eliberat pe numele cet. Gromovenco Liubovi că „din 24 iunie 1999 funcția ocupată este numită preceptor-fiscal”.

Prin hotărîrea Judecătorei Florești din 11 octombrie 2013, acțiunea a fost admisă și constatat faptul precum că Gromovenco Liubovi Vasile în perioada 10 iulie 1991 pînă la 24 iunie 1999 a exercitat funcția de specialist în problemele fiscale în cadrul Primăriei satului Cuhureștii de Sus r-ul Florești, funcție ce se atribuie la funcțiile publice conform Hotărîrii Guvernului a Republicii Moldova nr. 412 din 22 aprilie 2004 cu modificările aduse prin Hotărîrea Guvernului a Republicii Moldova nr. 611 din 29 iunie 2006 și constatată valabilitatea înscrisului la coloana nr. 5 din carnetul de muncă nr. 0626147 eliberat pe numele Liubei Gromovenco și anume înscrisul „din 24 iunie 1999 funcția ocupată este numită preceptor-fiscal”.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Casa Națională de Asigurări Sociale la 18 decembrie 2013 a declarat apel împotriva acesteia, solicitînd repunerea în termen de declarare a apelului, admiterea apelului și casarea hotărîrii primei instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 16 ianuarie 2014, a fost restituit apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca fiind depus de către o persoană care nu este în drept să declare apel.

Considerînd ilegală încheierea instanței de apel, la 06 februarie 2014, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecarea apelului în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 aprilie 2014, a fost admis recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată încheierea instanței de apel din 16 ianuarie 2014 și remisă pricina în instanța de apel pentru judecarea apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 29 mai 2014, a fost restituit apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca fiind depus de către o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 03 iulie 2014, Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd admiterea acestui, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea pricinii în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă dezacordul cu încheierea instanței de apel, invocînd că la caz nu au fost aplicate normele legale care trebuiau a fi aplicate.

Sustine că la data de 16 decembrie 2013, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat cu cerere de apel hotărîrea Judecătorei Florești din 11 octombrie 2013 emisă în privința Liubei Gromovenco.

Însă prin încheierea Curții de Apel Bălți din 16 ianuarie 2014 cererea de apel a fost restituită ca fiind de o persoană care nu este în drept să declare apel. Cu încheierea dată nu a fost de acord de aceea a contestat-o cu recurs, iar la 02 aprilie 2014 Curtea Supremă de Justiție a admis recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale, a casat încheierea Curții de Apel Bălți și a trimis cauza la rejudecare.

Menționează că la 29 mai 2014 prin încheierea Curții de Apel Bălți recepționată la 19 iunie 2014 cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost restituită pe aceleași motive indicate și în încheierea Curții de Apel Bălți din 16 ianuarie 2014 casată de Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 02 aprilie 2014.

Afirmă că unicul motiv care a stat la baza restituirii cererii de apel este faptul că apelul nu a fost depus de o persoană împuternicită, referindu-se în acest sens la prevederile art. 360 alin. (1) CPC.

Însă, invocă că la emiterea încheierii recurate, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 15 CPC la care a făcut trimitere Casa Națională de Asigurări Sociale, care stipulează că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Respectiv, reieșind din această prevedere consideră că interesele Casei Naționale de Asigurări Sociale au fost încălcate prin hotărârea contestată cu apel și respectiv anume art. 15 CPC a servit temei de depunere a apelului, pe când instanța de apel neîntemeiat l-a restituit.

Astfel, emițind o încheiere ilegală, nemotivată, ori în partea motivată instanța de apel nu a menționat din ce motive ignoră prevederile art. 15 CPC care prevăd expres că și alte persoane care nu sunt participanți la proces pot exercita căile de atac împotriva actelor judiciare.

Mai menționează că Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 02 aprilie 2014 a constatat că Casa Națională de Asigurări Sociale este în drept să declare apel în acest caz și nu este temei de restituire a apelului, însă Curtea de Apel Bălți ignorând constatările Curții Supreme de Justiție, emite repetat aceeași încheiere care a fost casată.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea instanței de apel din 29 mai 2014, a fost expediată în adresa recurentului la 16 iunie 2014 și recepționată de ultimul la 18 iunie 2014, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 141).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 03 iulie 2014 în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz se constată că prin încheierea din 29 mai 2014, Curtea de Apel Bălți a dispus restituirea cererii de apel depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale a RM, întemeindu-și concluziile pe dispozițiile art. art. 360 alin. (1) și 369 alin. (1) lit. d) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Instanța de recurs reține că soluția adoptată de către instanța de apel în sensul menționat este una legală, care rezultă din aplicarea corectă a prevederilor normelor de

drept procedural și care reglementează acțiunile instanței la faza respectivă a procesului, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. d) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Cu referire la prevederile normei de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale a RM or, aceasta nu a fost în drept să exercite această cale de atac (f.d. 137-139).

La caz, Colegiul conchide că pentru justa apreciere a corectitudinii aplicării de către instanța de apel a prevederilor art. 369 alin. (1) lit. d) CPC, important și primordial este aprecierea calității procesuale a Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM în pricina respectivă.

În conformitate cu prevederile art. 360 alin. (1) CPC, sunt în drept să declare apel: părțile și alți participanți la proces; reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege; martorul, expertul, specialistul și interpretul, reprezentantul cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Potrivit art. 55 CPC, se consideră participanți la proces: părțile, intervenienții, procurorul, petiționarii, persoanele care, în conformitate cu art. 7 alin. (2), art. 73 și 74, sînt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum și persoanele interesate în pricinile cu procedură specială.

Potrivit art. 59 alin. (1) CPC, parte în proces (reclamant sau pîrît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

Astfel, analizînd circumstanțele pricinii prin prisma normelor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție și constată că Casa Națională de Asigurări Sociale a RM nu are calitate procesuală de parte sau de participant în proces. Or, nici la momentul intentării procesului de către Gromovenco Liubovi și nici în cadrul dezbatărilor judiciare, Casa Națională de Asigurări Sociale a RM nu era subiect al raportului material litigios, respectiv, nu este în drept de a declara apel împotriva hotărîrii primei instanțe.

În atare situație, instanța de recurs reține că instanța de apel corect a restituit cererea de apel apelantei, concluzionînd că aceasta nu este parte în proces.

Afirmația recurentei precum că, prin hotărîrea primei instanțe, i-a fost încălcat dreptul și interesele legitime, instanța de recurs o consideră lipsită de temei de casare a încheierii recurate.

Tot din aceste considerente este apreciată critic și referirea recurentului la prevederile art. 15 CPC, care stipulează că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii. Or, prevederile normei citate nu au relevanță asupra legalității încheierii recurate ci constituie temei de revizuire a hotărîrii primei instanțe prin prisma art. 447 și art. 449 lit. c) CPC.

Față de cele ce preced nu pot fi reținute argumentele recurente, or acestea nu denotă ilegalitatea încheierii instanței de apel, care se constată a fi emisă în corespundere cu normele de drept procedural.

Pe cale de consecință instanța de recurs ține să menționeze că Casa Națională de Asigurări Sociale a RM nu este lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile sale, prin formularea unei cereri de revizuire împotriva hotărârii Judecătoriei Florești din 11 octombrie 2013 în conformitate cu art. 447 și art. 449 lit. c) CPC.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 29 mai 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gromovenco Liubovi împotriva Primăriei satului Cuhureștii de Sus, raionul Florești cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva